

Kalocsai himzés

P O L G Á R I K A S Z I N Ó

CSONTOS JÁNOS

Egy nemzeti ünnep akkor az igazi, ha a családnak is az. Október huszonharmadika még elég fiatal ünnep ahhoz, hogy szertartásai kialakulhattak volna – de már dolgozunk rajta. A lányokkal a Madáchban voltunk: igaz, a Nyomorultak másféle forradalmat idéz, s a trikolór színösszeállítása is eltér némileg, de a barikád és a szabadságeszmény ugyanaz. A családí temetőjárás meg szinte természetesen egészült ki a 301-es parcellához való zárándoklattal. A gyerekek is átértékelték a helyszakralitását, a furcsa menhirrel meg az 56 méter átmérőjű betonkörrel, s némi segítséggel még a másfél éves pici is meggyújtott egy gyertyát. Tizenheten voltunk, mint a hatyúk – de még nálunk is többen annak a különbusznak az utasai, akik *Eörsi István* idegenvezetésével („Budapest börtönváros”) érkeztek a helyszínre. *Eörsi* jó kalauznak bizonyult – látszott, hogy ebben az ügyben kompetens ember. Ha *Medgyessy Péter* tanúja e délutánnak, másnap talán nem kezd szerencsétlen, provokáló beszédébe, s nem teszi ki magát spontánul méltatlankodó füttynek és bekiabálásnak. Nem hiszi azt, hogy a nemzeti közép és a béketeremtés lözungjai idézőjelbe tehetnek egy forradalmat. Mert bár *Horn Gyula* együtt koszorúzott *Nagy Imre* lányával – de egyszer volt Budán kutyavásár. Bocsnatkérés nélkül nincs megbékélés; s ezzel mindmáig adós az MSZMP utódpartja. S a párton kívüli szocialista vezér azon is eltűnődhetne egy üres órájában: ha 1956 a nemzet egységének szimbóluma, ahol mindenki egyformán vette a levegőt – az oroszok második bejövetelétől mégis, ki ellen harcoltak a pesti srácok?

Kalocsát az átlagember a legutóbbi időkhöz a szín pompás himzéséről azonosította, ám szeptember tizenegyedikén ebben is változást hozott: immár egy olyan kisváros áll előttünk, ahol nem hímeznek-hámoznak, hanem kerek perec kimondják: úgy kell nekik az afgán menekültek, mint egy púp a hátuk közepére. A jelenség ismerős: nagyjából minden település így reagál, ha menekülttábor vagy hulladéktemetőt akarnak nyitni a területén – függetlenül attól, hogy hány száz éve nyírnak már arra felé a gyepek. A demokratikus berendezkedés másik nagy, megoldhatatlan kérdése (az újraelosztási dilemmák mellett) éppen az, hogy miként egyeztesse össze a kormányzati, önkormányzati és egyéni érdekeket. E szintek ugyanis gyakrabban vannak egymással harcban, mint harmóniában. Formállogikai úton is belátható, hogy ha egy országba menekültek érkeznek, akkor elhelyezésüket valamiféle tábori körülmények között meg kell oldani, a migrációs hullámra fel kell készülni. E kényszer a megannyi magyar Kalocsa be is látja – de szeretné e missziótól a maga Kalocsáját megóvni, s a nemszeretem házigazdaszerepet más Kalocsákra áthárítani. Némiképp sarkítva: a menekültek kérdésében a magyarok többsége polgár, de ha túl közel érzi magához a „veszélyt”, menthetetlenül kispolgárrá válik. A kalocsai menekültellenes tünetök xenofóbiája tehát voltaképpen „normális” – legalábbis nem haladja meg a nyugat-európai idegenellenesség sokévi átlagát. Vannak persze politikusok és pártok, akik nem alkuszak: azt mondják, semmilyen mértékű idegenellenességre nincs magyarázat, hiszen már az is a kollektív gyűlölet egy formája, ha nem ölelik keblükre a messziről jött vándort, holott „az idegen: szép”. Ilyen pártnak hirdeti magát például az SZDSZ. Ám ahogy a puding próbája az, hogy megeszik – a xenofília mértékét is az határozza meg, mennyire valósul meg az a bizonyos keblere ölelés, amikor a három dimenziójában itt van az idegen: csapzott és kiéhezett afgán háborús menekült alakjában. Kalocsa SZDSZ-es polgármesterét, aki szembeszállt a kormánydöntéssel, miszerint az érkezőket az ottani laktanyába helyezték el, jó eséllyel újra fogják választani jövőre, hiszen kifejezte a város választóinak közakarátát – viszont ő is olyan papja a liberalizmusnak, aki vizet prédikál és

bort iszik. A hírek alapján nem túlzás: a kalocsai SZDSZ a MIÉP-től kicsit jobbra áll. Nincs azonban hír, hogy a Gizella utcában a polgármester kizárását fontolgatnák, mint aki méltatlanná vált a párt magasztos elveihez – ehelyett a régi rutinnal a kormányt ostromozák: miért nem *Kövér László* választókerületébe, Pápára küldi a szerencsétlen afgánokat – ott is van laktanya, ráadásul még közelebb is kerülne a menekültek az áhított nyugati mennyországhoz. (A világot fekete-fehér pártküzdelmekre egyszerűsítő szemlélet alapján ez az érvelés méltó párja „az ellenzéki bűnös városokat büntető” vízióknak.) A menthetetlent menteni próbáló pártideológusok között mégis alighanem *Gyekiczki András*, az SZDSZ NetPárt ügyvivője rukkolt elő a legelvarázsoltabb kijelentésekkel. (A titulus kissé talányos: ha ez a párt virtuális, akkor nem értem, miért kellett az ügyvivői szótartot ki nyomtatni a Magyar Hírlapban. Ha viszont a NetPárt azt jelenti, hogy a Szabad Kezdeményezések Hálózatának jogutódja hamarosan teljes egészében virtuális lesz, gratulálok a találó névválasztáshoz.) *Gyekiczki* szerint a kormány „nem mérlegelte, hogy egy 18 ezer lakosú városnak – a háborús helyzetet kivéve – lehetetlen jelentős konfliktusok nélkül befogadnia kétezer menekültet”. Itt csak két dolog hibázik: egyrészt ugyanez a város jelentős konfliktusok árán évtizedeken keresztül kénytelen volt befogadni kétezer katonát (noha a kalocsai eladó lányok száma nyilván behatárolt volt); másrészt most bizony háborús helyzet van: szövetségeseink harcban állnak. Az ügyvivő azt is fölemlíti, hogy a kalocsai előfelvételi fideszesek tapasztalatból tudhatnák, hogy „az egykori forradalmi ezred épületegyüttese csak a menekültek börtönszerű bezárására alkalmas” – azaz fölfedezi a spanyolviaszt, hogy a „forradalmi” laktanyákban az őrtornyokból legalább olyan nyomtatékkal pásztázták a benti renitenseket, mint a potenciális külső behatolókat. Az viszont merő rosszindulat, hogy a hajdani „táposok” az akkori megaláztatásaiért most szerencsétlen afgánokon akarnak „különös borzongással” bosszút állni. Innen már csak egy aprócska ugrás az okfejtésben a „laktanya= koncentrációs tábor” nagyvonalú képlete, s a virtuális ügyvivő az orvossággal is előrukkol: „Miért nem lehet szétszórtabban, kisebb csoportokban, esetleges befogadókat felkutatva, őket érdekeltté téve hajlékot nyújtani?” Nem világos ugyan, hogy kétezer menekült emberséges elhelyezése miért volna „a kormány tábori csendőrséget mímelő rendpartiságának” bizonyítéka; illetve ha kétezer menekültet elutasít a lakosság, miért fogadna be mondjuk kétszázszor tízet (hacsak érdekeltté nem tesszük a szorzásban) – de tegyünk egy próbát. Nem tudom, a virtuális ügyvivőnek van-e valóságos hajléka – de ha igen, akkor rajta, mentesítse szerény mértékben a kalocsaiakat! Legyen esetleges felkutató befogadó; idegenbarát elveivel tegye érdekeltté magát! Sőt, szórjon szét néhány száz afgánt kisebb csoportokban az egész párt. Ha csak minden ügyvivő hazavisz egy családot, már mennyivel könnyebb lesz az élete a kalocsai párttársnak... (Persze ha megint csak a kormánynak adnak tippeket, nehéz lesz rácsfolni az imént már említett *Kövér Lászlóra*, aki egy ízben „a Gellérthegyről leruccant jogvédőkről” beszélt. Mint ahogy hitelt kell adni ama történetnek is, miszerint az egyik SZDSZ-ügyvivő kikérte magának, hogy gyermekét egy cigánygyerekekkel ültessék egy padba az iskolában.) Amennyiben *Gyekiczki* jó példával jár elől, négyzetméterarányosan magam is annyi szétszórta afgánt fogadok be az otthonomba, mint ő. Az élet pedig vidámabb lesz, mint egy kalocsai himzett terítő...

Az újságokban rasszista, uszító címek szerepelnek; kiírják a kiskorú megerősözködők nevét; hírt adnak az elevenszülő tyúkról. *Ágoston Hugó*, az erdélyi Krónika című napilap jó tollú publicistája e korántsem egy szinten álló jelenségekkel jellemzi az aggasztó romániai sajtóállapotokat. S vajon az anyaországi sajtóban mi állna meg ebből? A kiskorúak jogai már tiszteletben tartatnak, a rasszizmus áldozatait még nem mindig. Ami pedig az elevenszülő tyúkot illeti – bulvárlapjainkban garantáltan az első oldalra kerülne, öklömnyi szalagcímmel...